

[Formanden.]

forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om offentlig forsorg og

forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v.

Medlem af folketinget Jørgen Jørgensen (Ullerup) har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren for offentlige arbejder ikke finde det rimeligt — alle forhold taget i betragtning — at motorvejen fra Sakskøbing til Rødby Havn gøres færdig i sin helhed?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingsmand Thisted Knudsen har meddelt mig, at han ønsker at trække et tidligere anmeldt spørgsmål til justitsministeren angående ministerielle udvalgs hotelophold tilbage. Spørgsmålet er herefter bortfaldet.

Det er meddelt mig, at *Anker Lau* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl samt forslag til lov om forhøjelse af tillægsafgiften af benzin. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for Anker Lau har vedkommende gruppe udpeget *Holmberg*, som herefter er valgt.

Det er meddelt mig, at *Harald Nielsen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændringer i statsbane-loven og forslag til lov om ændringer i post-loven. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for Harald Nielsen har vedkommende gruppe udpeget *Anker Lau*, som herefter er valgt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Socialministeren (Bundvad): Herved skal jeg tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov for Færøerne om invalidepension, forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om folkepension, forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om offentlig forsorg og forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v.*

Inden jeg går over til en nærmere omtale

af de enkelte lovforslag, vil jeg gerne påpege, at de i lovforslagene indeholdte bestemmelser tilsigter i videst muligt omfang at bringe den færøske lovgivning på disse områder i overensstemmelse med, hvad der i dag er gældende lov i den øvrige del af riget.

Lovforslagene er i den foreliggende form allerede vedtaget af det færøske lagting.

Jeg vil herefter gå over til at gennemgå de enkelte lovforslag.

De gældende færøske regler om invalidepension findes i lov nr. 147 af 31. marts 1949 for Færøerne om invalideforsikring, som ændret ved senere love, senest lov nr. 209 af 11. juni 1959.

Ved sidstnævnte lov blev den færøske invalideforsikringslovgivning bragt i overensstemmelse med lov for Færøerne om folkepension af samme dato.

Lovens satsler blev således forhøjet til de dagældende satsler i landkommunerne i den øvrige del af riget, og beregningsreglerne blev i videst muligt omfang bragt i overensstemmelse med reglerne for den øvrige del af riget.

Der indførtes endvidere bestemmelser om, at ydelsen i henhold til loven benævnes invalidepension, og at pensionen under hensyn til den betydelige størrelse, den nu var nået op på, skulle udbetales månedsvis.

Endelig gennemførtes en automatisk pristalsregulering af ydelserne i samme forhold som af de tilsvarende beløb i danske landkommuner med pristallet for januar 1956 som udgangspunkt.

Ved lov af 11. juni 1960 om invalide- og folkepension indførtes i den øvrige del af riget en række principielle ændringer i betingelserne for adgangen til invalidepension, og ved en række ændringslove er der senere sket forhøjelser af pensionernes grundbeløb og forskellige tillæg.

Fra færøsk side er der fremsat ønske om i videst muligt omfang at få bragt den færøske invalidepensionsordning på linje med den danske.

Lovforslagets bestemmelser er i overensstemmelse hermed. Idet jeg om forslaget henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg her blot nævne de vigtigste af de i forslaget indeholdte bestemmelser.

Betingelserne for adgangen til invalidepension foreslås ændret således, at reglerne

[Socialministeren.]

bringes i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i lov om invalide- og folkepension.

Dette betyder, at der indføres en automatisk sikring ved invaliditet for alle mellem 15 og 67 år, idet der ikke længere stilles krav om forudgående medlemskab af sygeforsikringen, ligesom de hidtil gældende værdighedsbetingelser for adgangen til pension bortfalder. Adgangen til pension gøres dog betinget af mindst 1 års forudgående ophold i riget. Som modstykke til disse ændringer afløses den tidligere invalidepræmie — ligesom det er sket i den øvrige del af riget — af et invalidepensionsbidrag på $\frac{1}{4}$ pct. af den skattepligtige indkomst.

Også reglerne om invaliditetsbegrebet bringes efter forslaget i overensstemmelse med reglerne i loven om invalide- og folkepension. Ved bedømmelsen af, om en person anses for invalid i lovens forstand, skal der således ikke længere alene ses på, om erhvervsevnen er nedsat til $\frac{1}{3}$, men der skal anlægges en smidigere bedømmelse, så der kan tages hensyn til, om der er udsigt til forbedring eller forværring af tilstanden, og om erhvervsindtægten er nedsat til et beløb af størrelse som invalidepensionen, og pension skal ikke kunne tilkendes, hvis der er mulighed for ved revalidering varigt at bringe erhvervsevnen op over invaliditetsgrænsen.

Grundbeløbene for pensionen og tillæggene foreslås forhøjet.

Yderligere vil jeg nævne, at forslaget indeholder bestemmelser, der tilsigter at hjælpe personer, der har en alvorlig lægelig invaliditet, men som på grund af erhvervs-mæssigt arbejde er afskåret fra at få invalidepension. Det foreslås, at der kan tilkendes disse personer invaliditetsydelse, bistanstydelse eller plejeydelse efter samme kriterier som i det øvrige rige.

Endelig indeholder lovforslaget bestemmelser, der svarer til en del af reglerne i den revalideringslov, der for nylig blev gennemført i den øvrige del af riget. Loven om revalidering gælder ikke for Færøerne, men man har fundet det rimeligt at skabe mulighed for et revalideringsarbejde også på Færøerne. Ifølge forslaget vil der således

kunne ydes tilskud til oprettelse og drift af revalideringsforanstaltninger. Efter forslaget får invaliderede personer desuden udvidet adgang til visse hjælpeforanstaltninger, såsom sygevoogne og høreapparater, uanset hjælpeforanstaltningernes erhvervs-mæssige betydning.

Loven foreslås sat i kraft den 1. april 1962, dog således at forhøjelsen i pensionsydelseerne gennemføres i 3 etaper, således at disse først pr. 1. april 1963 når op til det niveau, der til den tid ifølge den nugældende lovgivning vil være gældende i det øvrige rige.

Merudgifterne i forbindelse med lovforslaget forventes, når pensionerne er ført op til de pr. 1. april 1963 gældende beløb, omtrentlig at ville andrage 570 000 kr. årligt. Heraf dækkes halvdelen af statskassen, og den anden halvdel afholdes efter det færøske hjemmestyres nærmere bestemmelse.

Jeg vil herefter gå over til *forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om folkepension.*

Det væsentlige i dette lovforslag er bestemmelser, der tilsigter over en overgangsperiode indtil den 1. april 1963 at føre pensionernes grundbeløb med tillæg op til de satser, der til den tid ifølge den nugældende lovgivning vil være gældende i den øvrige del af riget.

Herudover indeholder forslaget bestemmelser, der i andre henseender bringer den færøske folkepensionslov på linje med loven om invalide- og folkepension, og jeg vil her især nævne, at det — ligesom for invalidepensionens vedkommende — foreslås at afskaffe de hidtil gældende værdighedsbetingelser for opnåelse af pensionen og at gøre adgangen til pension betinget af fast bopæl i riget i et år inden begæringens indgivelse.

De omtrentlige merudgifter til folkepensionen antages at ville andrage 1,5 mill. kr., men da underholdshjælp efter den færøske forsorgslov ydes med indtil 85 pct. af folkepensionens grundbeløb, vil den forhøjelse af folkepensionen, der bliver en følge af lovforslaget, medføre forhøjelse af udgifter til denne hjælp på ca. 100 000 kr.

Udgiften vil i henhold til de gældende

[Socialministeren.]

refusionsregler fordele sig med ca. 700 000 kr. på det færøske hjemmestyre og 900 000 kr. på statskassen.

Forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om offentlig forsorg indeholder bestemmelser, der tilsigter at bringe de efter denne lov gældende regler om pension til enker m. fl. samt enkehjælp på linje med de regler, der på dette område er gennemført i det øvrige rige ved lov nr. 114 af 3. maj 1961.

Ved *forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v.* imødekommes, således som det også var tilfældet ved pensionsydelse, et fra færøsk side fremsat ønske om også med hensyn til ydelser i henhold til denne lov at opnå fuld ligestilling med det øvrige rige.

Bestemmelserne i lovforslaget tilsigter derfor over en overgangsperiode indtil den 1. april 1964 at bringe normalbidraget op på det beløb, der til den tid ifølge den nugældende lovgivning vil være gældende i det øvrige rige.

Det foreslås på lignende måde, dog med virkning allerede fra den 1. april 1962, at forhøje normalbidragene til barselfærd og moderens underhold før og efter fødsel til de samme satser som i den nye forsorgslov.

Endvidere foreslås det, at bidraget til børn af enkemænd forhøjes til det for enkebørn gældende beløb, og at indtægtsgrænserne for adgangen til udbetaling af det fulde normalbidrag forhøjes til de beløb, der gælder i det øvrige rige.

Med disse bemærkninger skal jeg overlade lovforslagene til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om salg af indenlandsk frugt og indenlandske gartneriprodukter ved frivillig offentlig auktion.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 117, fremsættelsen i tidenden sp. 399).

Chr. Thomsen: Til det fremsatte lovforslag om gartneriauktioner vil jeg gerne først fremkomme med et par bemærkninger

om, hvad disse auktioner egentlig har betydning til dato. Når bortses fra de stor-københavnske områder, kan man egentlig sige, at disse auktioner stort set har afløst den gammeldags torvehandel, hvor producenterne spildte næsten hver formiddag på torvene. De har også virket i retning af at gøre varerne bedre; man har fået en mere ensartet vare bl. a. på grund af auktionernes pakkecentraler. Man har altså i virkeligheden igennem auktionerne kunnet skaffe forbrugerne en mere ensartet vare, og man har også kunnet fremskaffe en vare, det var muligt at eksportere.

Det er ikke helt ubetydelige mængder, der omsættes på disse auktioner. Den største af dem ligger vel i dag med en omsætning på 60-70 mill. kr., det er auktionen i Odense, hvoraf i øvrigt en ikke uvæsentlig del går til eksport. Det er derfor i og for sig naturligt, at man nu går et skridt videre med disse auktioner. Lovforslaget tager sigte på, at der kan afholdes såkaldte synkroniserede auktioner, hvilket vil sige, at man kan opholde sig i et lokale et helt andet sted i landet end dér, hvor auktionen finder sted, og alligevel byde på varerne. Det er en meget fornuftig foranstaltning. Jeg tror ikke, det vil komme til at omfatte alle varer; denne auktionsform vil sandsynligvis først og fremmest være velegnet for frugt, kartofler og enkelte andre varer, men der er ingen tvivl om, at når den er blevet gennemført, vil det være til stor fordel for producenterne, der vil få en mere ensartet pris, og ordningen vil også ganske givet være en fordel for forbrugerne.

Jeg tror i øvrigt, at det også vil være en fordel for det tredje led, mellemhandlerne, idet mange rejser og megen transport vil kunne spares. De kan faktisk sidde hjemme og disponere over en lang række varer. Jeg er klar over, at der iblandt mellemhandlerne vil være en lille kreds, der ikke vil være særlig interesseret, men hvis man tager den sunde, den bedste del af mellemhandlerne, tror jeg i virkeligheden også, ordningen vil være til fordel for dem.

Jeg har kun til slut lige et lille enkelt spørgsmål til landbrugsministeren med hensyn til § 1, stk. 4. Der står, at når man laver en sådan auktion, kan enhver producent blive medlem. Jeg vil gerne spørge, om det skal forstås sådan, at når der meddeles ret